

lowko T. Kwestia narodowosciowa w Polsce / T. Holowko. – W., 1924. – 89s.
5. Paruch W. Od konsolidacji państwowej do konsolidacji narodowej. Mniejszości narodowe w myśli politycznej obozu pilsudczykowskiego (1926–1939) / W. Paruch. – Lublin, 1997. – 326s. 6. Юхимюк О. Становище дошкільного виховання та освіти на західноукраїнських теренах у 20-х роках / О. Юхимюк // Україна і Польща у ХХ ст.: проблеми і перспективи взаємовідносин. – К., 2000. – С. 112–115. 7. Центральний Державний Архів Громадських Об'єднань України (ЦДАГО України) - Ф.233, оп.1, спр.171, Арк. 71. 8. Курпранець О. Православна Церква в міжвоєнній Польщі 1918-1939рр./ О. Курпранець – Рим, 1974 – 235с. 9. Madojczyk Cz. Burżuazyjno-obszarnicza forma rolna w Polsce 1918-1939. / Cz. Madojczyk / W., 1956 – 204 s.

Ткаченко І.В.

*кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник Державної установи
«Інститут всесвітньої історії НАН України»
(м. Київ, Україна)*

НАЦІОНАЛЬНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ

Проблема пошуку свого місця в світі й до сьогодні є однією з найважливіших у міжнародній політиці України. Саме тому тема європейської інтеграції української держави викликає посилений інтерес як з боку простих громадян, так і наукової спільноти.

Українські дослідники проблем інтеграції України у міжнародні політичні й економічні об'єднання віддають перевагу євроінтеграції як такій, що становить мінімальну загрозу збереженню національного суверенітету української держави.

У зв'язку з безпосереднім наближенням кордонів Євросоюзу до України виникає неминуча потреба в узгоджених та скоординованих діях сторін щодо подолання спільних загроз (нелегальна міграція, транскордонна злочинність, тероризм, торгівля людьми та наркотиками).

При реалізації Україною своїх європейських амбіцій слід зважати на важливе практичне протиріччя – дотримання збереження балансу між передачею об'єднанню частини суверенних прав дер-

жави та національними інтересами.

Незважаючи на можливі ризики, перспектива членства в ЄС є оптимальною та відповідає законним очікуванням для багатьох сусідніх держав Центральної та Східної Європи, а також Середземномор'я. Ключовими для держав-членів ЄС є переваги Внутрішнього ринку ЄС, що базується на чотирьох ринкових свободах – свободі руху товарів, осіб, послуг та капіталу.

Кожен наступний етап поглиблення європейських інтеграційних процесів потребує досягнення згоди держав-членів у питаннях, які дедалі більше стосуються суверенних прав держав.

У відносинах між Україною та ЄС проблема суверенітету набуває специфічних ознак через особливий характер відносин, що визначаються чинними двосторонніми документами. Фактор національного суверенітету України в них свідомо обмежується. Це частково відбувається через добровільне виконання українською державою ряду зобов'язань.

Розширення моніторингу внутрішніх процесів в Україні з боку ЄС закріплено в ряді двосторонніх документів та пов'язаних з ними угод. На дотримання й виконання зобов'язань за численними міжнародними договорами направлений і Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» (2411-17 від 01.07.2010 р).

Здійснюючи кроки у руслі євроінтеграції з позиції збереження та гарантування національного суверенітету, українська держава у зовнішній політиці має зважати на те, що для забезпечення переходу до сталого розвитку Україна у XXI столітті має використовувати, в першу чергу, досвід стабільних європейських демократій.

Для реалізації поставлених цілей необхідні консолідовані зусилля політичних еліт України та всього українського суспільства. Це стосується вміння захищати державні інтереси і прагнення забезпечити Україні достойну роль у міжнародному поділі праці.

Основою розбудови реалістичної, прагматичної зовнішньополітичної стратегії України має стати відмова від утриманства, інтеграціоністських міфів, від входження до нових імперій.

Відносини з Європейським Союзом виглядають наступним чином.

Статус української держави у відносинах з ЄС побудований на свідомому частковому зреченні частини повноважень і прерогатив, притаманних державному суверенітету.

Відносини між Україною і Європейським Союзом можна умовно поділити на ті, що стосуються: питань і аспектів, які мають увійти до тексту Угоди про асоціацію, передбачених в «Порядку денному асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію», а також тих положень угоди про асоціацію, які ще залишаться нез'ясованими.

Підконтрольний статус України не варто перебільшувати. Підставами для цього є положення про «спільне оцінювання» розвитку відносин, яке було свого часу запропоновано українською стороною для виконання Плану дій Україна – ЄС (2005 – 2008 рр.).

У відносинах Україна – ЄС завжди була присутня маніпулятивна складова. З метою захисту прерогатив та функцій, притаманних національному суверенітету, важливо активізувати внутрішньополітичну дискусію про шляхи й напрямки демократичного розвитку України.

В якості методу зближення з ЄС українська сторона обрала для себе «транзитологічний підхід», відповідно до якого Україна прагне розширити співпрацю з ЄС та бере на себе все зростаючі зобов'язання щодо відповідності цілям, цінностям і стандартам ЄС.

Орієнтуючись на отримання перспективи членства в ЄС та закріплення такої перспективи в майбутній Угоді про асоціацію, потрібно уникати надмірного акцентування на цьому. Попри певне обмеження економічного суверенітету держави, формування спільного з ЄС ринку є стратегічною метою України.

Фактор суверенітету України повинен підкріплюватися й супроводжуватися висловленням у бік ЄС публічних запевнень з боку Києва у готовності до максимально широкого співробітництва у сфері зовнішньої політики та політики безпеки.

Таким чином, уміння відстоювати національні інтереси – економічні, культурні, мовні, релігійно-церковні та інші, ефективні перетворення в державі та її наближення до європейських стандартів на практиці може надати Україні реальну перспективу входження до ЄС, максимально поєднуючи інтеграційні переваги і можливості з реальним збереженням і розширенням суверенних прав української держави.

Використані джерела та література:

1. Європейський проект та Україна: монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г.М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. – К. : НІСД, 2012. – 192 с. 2. Національний суверенітет України в умовах глобалізації: Національна доповідь. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – 112 с. 3. Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015. Національна доповідь / за заг ред. В.М. Гейця [та ін.]. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с. 4. Яворська Г.М. Відносини Україна – ЄС у новому геополітичному контексті // Стратегічна панорама. – 2009. – № 2. – С. 72-77. 5. Яворська Г.М. Проблема обмеження державного суверенітету в умовах інтеграції України до ЄС. Аналітична записка // <http://www.niss.gov.ua/articles/376/>

Устаєв Н.Ф.

*здобувач Дипломатичної академії при МЗС України
(м. Київ, Україна)*

ДИПЛОМАТІЯ ПЕРШОЇ ДЕРЖАВИ МУСУЛЬМАН: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Устаєв Н.Ф.

ДИПЛОМАТІЯ ПЕРВОГО ГОСУДАРСТВА МУСУЛЬМАН: ВОПРОСЫ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ

История исламской цивилизации является одной из важнейших составных частей мировой истории. Уже через несколько лет после первой проповеди пророка Мухаммада, в Аравии появилась новая политическая сила, быстро завоевавшая симпатии своих современников. При этом основным инструментом распространения религии выступала политическая и религиозно-просветительская деятельность. Мухаммад и его сторонники понимали, что силой оружия им не победить многочисленные арабские племена и не сохранить свое государство, которое было создано после переезда пророка и его мекканских последователей в Медину в сентябре 622 г.

Раскрывая сущность исламской дипломатии в целом, следует отметить, что, во-первых, она базируется на постулатах ислама как религии; во-вторых, ислам – это система норм, регулирующих образ жизни мусульманина во всех ее аспектах, в том числе и меж-